

Undervisningsforslag til *Hit med Historien 7: Køge 1958 - 1973 -en by under forvandling*

Overordnet lægger forløbet op til at opfylde følgende mål fra fagets "Fælles mål".

Kompetenceområde	Færdighedsmål	Vidensmål
Det lokale, regionale og globale	Eleven kan forklare historiske forandrings påvirkning af samfund lokalt, regionalt og globalt	Eleven har viden om forandringer af samfund lokalt, regionalt og globalt
Kronologi, brud og kontinuitet	Eleven kan sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng	Eleven har viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger
Historiske scenarier	Eleven kan udlede forklaringer på historiske forhold og forløb ud fra historiske scenarier	Eleven har viden om historiske scenariers funktion
Historiske problemstillinger og løsningsforslag	Eleven kan formulere historiske problemstillinger	Eleven har viden om udarbejdelse af historiske problemstillinger
Sprog og skriftsprog	Eleven kan målrettet læse historiske kilder og sprogligt nuanceret udtrykke sig mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger	Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt historiske kilders formål og struktur

Forløbets læringsmål

- Eleven kan fortælle om dagliglivet i Danmark og Køge i særdeleshed under den kolde krig.
- Eleven kan gøre rede for dansk udenrigs- og indenrigspolitik under den kolde krig og give eksempler på nogle dilemmaer.
- Eleven kan placere kanonpunktet Energikrisen 1973 i en historisk sammenhæng.
- Eleven kan bruge lokalhistorien aktivt til at forstå perioden.
- Eleven kan forstå, hvordan lokalhistorien påvirkes af udenomsfaktorer.
- Eleven kan aktivt deltage i gruppeopgave om bogens hovedemner.

- Forklare forskelle på det sovjetiske og europæiske-amerikanske samfundssystem (bl.a. markedsøkonomi vs. planøkonomi, demokrati vs. partidiktatur).
- Give eksempler på sammenstød og konflikter mellem supermagterne under den kolde krig.
- diskutere forklaringer på, at den kolde krig ikke blev "varm".

Nedenstående lektionsoversigt henviser til dobbeltlektioner:

1. og 2. modul: Introducer eleverne til den kolde krig generelt ved at gennemgå forløbet "hvad er den kolde krig" fra historie.gyldendal.dk, <http://historie.gyldendal.dk/Indgange/forloeb/~link.aspx?id=EC5CA04827154BB2B5E26C98A0955E38&z=z>

3. modul: Eleverne bør læse siderne 2-20 som lektie. Som en del af den almindelige gennemgang, kan man lade eleverne besvare nedenstående spørgsmål og problemstillinger:

Side: 4 – 11:

1. *Hvorfor var det svært for folk i Køge at få sat byen i stand i årene efter 2. Verdenskrig?*
2. *Hvorfor forsvandt de mange forskellige små forretninger i Køge i perioden 1958 – 1973?*
3. *I 1948 sagde Danmark sammen med andre lande i Vesteuropa ja til at modtage "Marshall-hjælp" fra USA. Brug nettet til at finde ud af, hvad "Marshall-hjælpen" var for noget. Hvilken betydning fik den for udviklingen i Danmark?*
4. *Hvorfor er det vigtigt for et land, at der er gode trafikforbindelser? Hvilken betydning havde trafikken for Køge? Se eventuelt på kort.*

Side: 12 – 20:

1. *Hvorfor var det vigtigt for Køge at få sat gang i byggeriet af nye boliger?*
2. *Hvordan fik byens forretninger og virksomheder glæde af de mange byggerier, der kom i gang i vores periode?*
3. *Hvorfor var det vigtigt for Køge, at staten kom med nye love for antallet af kommuner og for planlægningen af udviklingen i hele det storkøbenhavnske område?*

4. modul: Gennemgang af siderne 21-37. Forslag til opgaver:

Side: 21 – 23:

1. *Hvorfor blander staten sig i den måde, børn skal opdrages på? Er det ikke forældrenes ret at opdrage deres børn, som de finder det rigtigt?*
2. *Prøv at sammenligne maden dengang med maden i dag. Er den mere eller mindre sund?*

Side 24 – 25:

1. *Hvilke fordele og ulemper er der ved, at næsten alle voksne i Danmark i dag arbejder uden for hjemmet?*
2. *Hvorfor taler danskerne i dag meget om "ældrebyrden"? Hvad mener man med det ord?*
3. *Hvorfor fik fjernsynet så stor betydning for danskernes liv i vores periode? Se eventuelt tv-aviser eller andre programmer fra perioden på DR Bonanza.*

Side: 31 – 37:

1. *I perioden 1958 – 1973 skulle alle skoler have særlige faglokaler. Hvorfor blev det så vigtigt?*

- 2. Hvorfor blev det vigtigt at lave om på den måde, børnene blev undervist på?*
- 3. Snak om, hvad I tror, I vil huske fra jeres egen skoletid.*
- 4. Hvorfor er det vigtigt, at en by af Køges størrelse har mange forskellige uddannelsesmuligheder?*

5. modul: Gennemgang af bogens sidste sider, 38-67. Klassen kan eventuelt deles i to, som hver læser og bearbejder en halvdel af siderne. Afslutningsvis inddrages de to halvdele i mindre grupper. En gruppe går sammen med en gruppe fra den anden halvdel. Eleverne gennemgår i disse grupper deres respektive sider. Forslag til aktiviteter:

Side: 38 – 45:

- 1. Hvorfor er børns fritid i vore dage lagt i faste rammer – kan børn i dag ikke selv finde ud af at få tiden til at gå?*
- 2. Hvorfor taler folk i dag om, at alle IT-mulighederne måske er et problem for børn og unge?*
- 3. Hvorfor taler danskerne så meget om miljø, forurening og energiforbrug i dag?*
- 4. Hvorfor skal staten eller kommunen bruge penge på at støtte sporten?*

Side: 46 – 53:

- 1. Kan musik, sange og anden kunst være med til at forandre verden?*
- 2. Hvorfor bruger samfundet mange kræfter på at bekæmpe brugen af narkotiske stoffer?*
- 3. Hvorfor er det en vigtig opgave for skolen at give sexualundervisning?*

Side: 54 – 61:

- 1. Hvordan kan brug af robotter i virksomhederne komme til at forandre danskernes arbejdsliv?*
- 2. Diskutér, hvordan IT kan være med til at forandre danskernes hverdag.*
- 3. I 1960'erne og 1970'erne blev de faglige uddannelser sikret gennem lærepladser. Hvordan er det i dag?*
- 4. Diskutér, hvad en fagforening er, og hvad fagforeningernes opgave er i dag.*
- 5. Diskutér, hvorfor charterturismen er vokset enormt siden 1960'erne.*
- 6. Diskutér, om Danmark vil kunne klare sig, hvis der blev lukket helt for, at fremmede kommer til Danmark.*

Side: 62 – 67:

- 1. Diskutér, om Danmark er truet af ydre fjender i dag, og om vi kan lære noget af den kolde krig.*
- 2. Hvad gør vi i Danmark i dag for at mindske afhængigheden af udenlandsk energi?*

Modul 6-8: Afsluttende gruppeprojekt. I bund og grund kan gruppeprojektet organiseres på et væld af måder. I grupper af 4-5 personer skal eleverne arbejde med kilder og gå lidt mere i dybden med nogle af bogens emner. Disse kunne være "Musik, skole, ungdomsliv, bolig, kønsroller, kriminalitet og arbejdsliv". Hvert enkelt tema skal problematiseres af eleverne (f.eks. Hvilke muligheder for fritidsaktiviteter havde unge mennesker i 1960erne, og var disse ifølge kilderne tilstrækkelige?) Hver gruppe udvælger kilder fra lokalarkivets database 1958-1969, som på den ene eller anden led giver perspektiver på livet i Køge i perioden. Alt efter temperament kan man lave fremlæggelser ved hjælp af Prezi og bedømme dem med karakter efter nedenstående læringsmål. Det er vigtigt, at eleverne udviser evner udi at kunne udvælge kilder og forholde sig kritisk til dem. Derfor kan man med fordel genopfriske kildekritiske begreber. Eventuelt ved hjælp af folderen herunder fra Statens Arkiver:

http://kildepakker.sa.dk/undervisning/wp-content/uploads/sites/12/2014/09/DenLilleGuldbogOmKildekritik_SA_2014.pdf

Databasen findes her: <http://koegearkiverne.dk/k%c3%b8gedatabasen/1958-1969>

Læringsmål for afsluttende gruppeprojekt:

- Eleven kan målrettet læse historiske kilder og sprogligt nuanceret udtrykke sig mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger.
- Eleven har viden om kildekritiske begreber (herunder levn og beretning).
- Eleven kan udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger.
- Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt historiske kilders formål og struktur.
- Eleven kan sammen med sin gruppe redegøre for og samtale om gruppens emne i 15 minutter.

Spørgsmål til debat i klassen

Side: 4 – 11

Hvorfor var det svært for folk i Køge at få sat byen i stand i årene efter 2. Verdenskrig?

Hvorfor forsvandt de mange forskellige små forretninger i Køge i perioden 1958 – 1973?

I 1948 sagde Danmark sammen med andre lande i Vesteuropa ja til at modtage "Marshall-hjælp" fra USA.

Brug nettet til at finde ud af, hvad "Marshall-hjælpen" var for noget. Hvilken betydning fik den for udviklingen i Danmark?

Hvorfor er det vigtigt for et land, at der er gode trafikforbindelser? Hvilken betydning havde trafikken for Køge?

Side: 12 – 20

Hvorfor var det vigtigt for Køge at få sat gang i byggeriet af nye boliger?

Hvordan fik byens forretninger og virksomheder glæde af de mange byggerier, der kom i gang i vores periode?

Hvorfor var det vigtigt for Køge, at staten kom med nye love for antallet af kommuner og for planlægningen af udviklingen i hele det storkøbenhavnske område?

Side: 21 – 23

Hvorfor blander staten sig i den måde, børn skal opdrages på? Er det ikke forældrenes ret at opdrage deres børn, som de finder det rigtigt?

Prøv at sammenligne maden dengang med maden i dag. Er den mere eller mindre sund?

Side 24 – 25

Hvilke fordele og ulemper er der ved, at næsten alle voksne i Danmark i dag arbejder uden for hjemmet?

Hvorfor taler danskerne i dag meget om "ældrebyrden"? Hvad mener man med det ord?

Hvorfor fik fjernsynet så stor betydning for danskernes liv i vores periode?

Side: 31 – 37

I perioden 1958 – 1973 skulle alle skoler have særlige faglokaler. Hvorfor blev det så vigtigt?

Hvorfor blev det vigtigt at lave om på den måde, børnene blev undervist på?

Snak om, hvad I tror, I vil huske fra jeres egen skoletid.

Hvorfor er det vigtigt, at en by af Køges størrelse har mange forskellige uddannelsesmuligheder?

Side: 38 – 45

Hvorfor er børns fritid i vore dage lagt i faste rammer – kan børn i dag ikke selv finde ud af at få tiden til at gå?

Hvorfor taler folk i dag om, at alle IT-mulighederne måske er et problem for børn og unge?

Hvorfor taler danskerne så meget om miljø, forurening og energiforbrug i dag?

Hvorfor skal staten eller kommunen bruge penge på at støtte sporten?

Side: 46 – 53

Kan musik, sange og anden kunst være med til at forandre verden?

Hvorfor bruger samfundet mange kræfter på at bekæmpe brugen af narkotiske stoffer?

Hvorfor er det en vigtig opgave for skolen at give sexualundervisning?

Side: 54 – 61

Hvordan kan brug af robotter i virksomhederne komme til at forandre danskernes arbejdsliv?

Diskutér, hvordan IT kan være med til at forandre danskernes hverdag.

I 1960'erne og 1970'erne blev de faglige uddannelser sikret gennem lærepladser. Hvordan er det i dag?

Diskutér, hvad en fagforening er, og hvad fagforeningernes opgave er i dag.

Diskutér, hvorfor charterturismen er vokset enormt siden 1960'erne.

Diskutér, om Danmark vil kunne klare sig, hvis der blev lukket helt for, at fremmede kommer til Danmark.

Side: 62 – 67

Diskutér, om Danmark er truet af ydre fjender i dag.

Hvad gør vi i Danmark i dag for at mindske afhængigheden af udenlandsk energi?

Elevaktiviteter

- Hvilke forandringer skete der i Køge i perioden? Hver gruppe skriver en liste, som derefter præsenteres for resten af klassen.
- Undersøg hjemme eller hos jeres bedsteforældre, om de har ting fra perioden – køkkenting, møbler, lamper, service, tøj, nipsting osv. Tag billeder med jeres Iphone og vis dem i klassen. Beskriv tingene, hvorfra stammer de, hvorfor har de dem endnu? Det er også på denne tid, at udtrykket "Danish design" dukker op. Find ud af, hvad der gemmer sig bag dette begreb.
- Besøg en antikforretning eller et kræmmermarked. Spørg om der findes genstande fra 1950'erne og 1960'erne. Er folk interesserede i denne periode i dag?

- Lav interviews med en eller flere ejendomsmæglere i Køge. Undersøg priser på huse / lejligheder i forskellige dele af Køge. Hvad lægger køberne særlig vægt på? Priser, beliggenhed osv.? Husk at lave en aftale på forhånd, hvor I fortæller om jeres projekt.
- Brug et bykort til at vise, hvilke områder, der er mest efterspurgt. Var det også sådan i perioden 1958 – 1973?
- Lav interviews med en eller flere foreninger i Køge. Find oplysninger om foreningens historie – hvordan så det ud i denne periode? Kan I skaffe billeder?
- Spørg jeres bedsteforældre eller andre på deres alder, om de vil fortælle om deres liv som børn, unge eller voksne i 50'erne, 60'erne og 70'erne. Skriv historierne ned og saml dem i "Klassens historiebog", spørg også, om de har billeder, som kan illustrere deres fortællinger.
- Undersøg moden i 50'erne, 60'erne og 70'erne – tøj, hår, skæg osv. Snak med folk eller brug bøger og nettet. Lav et foredrag og illustrer det med billeder.
- Undersøg hvilke biler, motorcykler, scootere, knallerter, der fandtes i perioden. Brug bøger eller nettet.
- Måske kan I også finde folk, der kan fortælle om deres første motorkøretøj. Lav et illustreret foredrag.
- Find eksempler med musik fra perioden. Navne som fx Elvis Presley, Cliff Richard, Tommy Steele, The Beatles, Rolling Stones osv. Find også eksempler på danske bands, der var moderne dengang. Spørg hjemme eller brug musikbiblioteket. Nettet (YouTube) er et godt sted at starte! Find også ud af, hvordan man dansede til musikken! Spørg fx på en danseskole. Måske kan I lave klassens diskotek!
- De, der var unge i Køge i denne periode, husker ikke, at stoffer var et stort problem. Prøv at undersøge, hvordan forholdene er i dag. Aftal fx et møde med SSP eller politiet.
- Snak med jeres bedsteforældre eller andre på samme alder. Få dem til at fortælle om deres skolegang – helst i Køge. Hvordan var deres skole, hvad lærte man, hvordan var undervisningen, lærerne, disciplin, straf osv. Prøv at sammenligne deres oplevelser med skolen i dag.
- Lav en billedserie om de skoler, der fandtes i Køge i perioden. Prøv om I kan finde en lærer, der var på skolen dengang. Lav lærerens fortælling, som en radioudsendelse eller optag den som film. I kan også bruge Byarkivets samlinger af billeder og film.
- På nettet kan I finde oversigter over danske film fra denne periode. Se én eller flere af dem. Lav anmeldelser. Kan disse film bruges som "kilder" til perioden? I kan få biblioteket til at hjælpe jer med at skaffe dem.
- På Byarkivet eller på biblioteket findes der mikrofilm med den tids lokalavis, Dagbladet Få lov til at se, hvad avisen skrev om i fx en bestemt måned inden for perioden. Lav en anmeldelse af avisen. Hvad står der om verden, hvad står der om Køge, hvilke temasider er der, annoncer, tegneserier osv.?
- Stevnnsfortet er i dag et museum om Den Kolde Krig. Brug nettet og slå op på "Stevnsfortet". Skriv et foredrag om, hvorfor man byggede fortet, hvordan det var indrettet, hvad fortets opgave var osv.?
- Lav en oversigt over vigtige årstal og begivenheder i forbindelse med Den kolde Krig. Find illustrationer. Brug nettet.